

Sygn. I C 2749/15 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy we Włocławku Wydział I Cywilny

Przewodniczący : SSR Monika Drzewiecka

Protokolant : st. sekr. sądowy Wioletta Rosołowska

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2016 r.

sprawy z powództwa : (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko : M. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej M. K. na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 2.217,14 zł (dwa tysiące dwieście siedemnaście złotych czternaście groszy) z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 1.460,47 zł od dnia 01 grudnia 2014r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanej M. K. na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 112,17 zł (sto dwanaście złotych siedemnaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 05 lutego 2015 roku powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. domagał się zasądzenia od pozwanej M. K. kwoty 2.353,66 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od dnia 01 grudnia 2014 roku od kwoty 1460,47 zł do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. wskazał, że roszczenie względem pozwanej wynika z zawartej w dniu 31 lipca 2003 roku umowy o przyznanie limitu kredytowego i wydanie karty kredytowej nr (...). Pozwanej przyznano limit kredytowy w kwocie 4.500,00zł. Z uwagi na fakt nie wywiązywania się przez pozwaną z obowiązków przewidzianych w umowie tj. braku spłat wykorzystanego limitu kredytowego na koncie powstała zaległość na którą składały się: kapitał w kwocie 1.460,47 zł, odsetki w kwocie 756,67 zł, a także koszty, opłaty i prowizje w kwocie 136,52 zł.

W dniu 16 marca 2015 roku Sąd Rejonowy we Włocławku wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu. W ustawowym terminie pozwana M. K. wniosła sprzeciw, wnosząc o oddalenie powództwa w całości, jak również nieobciążanie pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda w oparciu o art. 102 k.p.c. Dodatkowo pozwana wniosła o rozłożenie na raty ustalonej należności głównej oraz domagała się, by odsetki naliczane były od dnia 01 grudnia 2014 roku do dnia 03 lutego 2015 roku tj. do dnia złożenia pozwu. W uzasadnieniu swojego pisma pozwana podkreśliła, że przez cały okres współpracy z bankiem przebiegała ono wzorowo, zaś okoliczność, że przestała wywiązywać się z obowiązków wynikających z zawartej umowy wynika z faktu, że zarówno ona jak i jej mąż utracili pracę, nie wypłacono im wynagrodzenia za pracę co doprowadziło do drastycznego pogorszenia się sytuacji finansowej i utraty płynności. Podniosła, że nie była w stanie przewidzieć kryzysu finansowego i gospodarczego w

chwili podpisywania umowy z bankiem. Podejmowane przez pozwaną próby negocjowania z bankiem warunków spłaty zadłużenia nie przyniosły rezultatów.

Powód w piśmie procesowym z dnia 22 grudnia 2015 roku oponował zgłoszonemu przez pozwaną wnioskowi o rozłożenie należności na raty.

W piśmie procesowym z dnia 18 kwietnia 2016 roku pozwana domagała się oddalenia powództwa w zakresie żądania zasądzenia na rzecz powoda kwoty 236,52 zł tytułem opłat za monity wystawione w związku z zaległościami pozwanego z uwagi na fakt, że są to niedozwolone postanowienia umowne i jako takie nie wiązały pozwanej i nie mogły stanowić podstawy naliczenia dochodzonych pozwem opłat. Ponadto M. K. wniosła o oddalenie powództwa w zakresie żądania przez powoda kwoty 136,52 zł tytułem kosztów, opłat i prowizji.

Takie stanowiska strony podtrzymały aż do zamknięcia rozprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana M. K. w dniu 31 lipca 2003 roku zawarła z poprzednikiem prawnym powoda (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we (...) Bankiem Spółka Akcyjna umowę nr (...) o wydanie karty kredytowej VISA C.. Na mocy powyższej umowy bank postawił do dyspozycji pozwanej limit kredytowy w kwocie 4.500,00 zł, otworzył rachunek karty kredytowej i zobowiązał się do jego prowadzenia, zaś pozwana zobowiązała się do spłaty kredytu zgodnie z comiesięcznymi wyciągami generowanymi przez bank. W umowie postanowiono, że zostaje ona zawarta na okres 2 lat tj. do 31 lipca 2005 roku, przy czym bank automatycznie prolonguje umowę na okres kolejnych dwóch lat, o ile posiadacz rachunku karty nie wypowie umowy najpóźniej na 30 dni przed upływem okresu na jaki została zawarta Umowa albo nie zajdą inne, określone w Regulaminie limitu zdarzenia wykluczające możliwość prolongowania umowy. Zgodnie z punktem 12 zawartej umowy, integralną częścią umowy był regulamin wydawania i użytkowania kart kredytowych VISA C. (...) Bank.

Dowód : umowa o wydanie karty kredytowej k. 10

Współpraca pozwanej M. K. z bankiem (...) S. A., a następnie (...) Agricole począwszy od 2003 r. do końca 2011 r. układała się prawidłowo. Pozwana regularnie dokonywała spłat w ramach wykorzystanego limitu kredytowego zgodnie z wyciągami generowanymi przez Bank.

Dowód: zestawienie operacji na koncie pozwanej k. 136-167

W 2012 r. na skutek pogorszenia się koniunktury gospodarczej pozwana jak i jej mąż, zatrudniona u tego samego pracodawcy, zaczęła z opóźnieniem otrzymywać wynagrodzenie za pracę. Następnie firma zaprzestała wypłacania wynagrodzeń, skutkiem czego pozwana nie otrzymała wynagrodzenia za pracę za okres od kwietnia 2011 roku do maja 2013 roku, zaś jej mąż za okres od sierpnia 2011 roku do maja 2013 roku. Ostatecznie na skutek upadłości pracodawcy w styczniu 2013 r. zarówno pozwana jak i jej mąż utracili pracę, a wraz z nią regularne dochody w znacznej wysokości. Na skutek drastycznego ograniczenia dochodów (pозwana wraz z mężem utrzymywali się z emerytury M. K. oraz zasiłku dla bezrobotnych) pozwana zaczęła z opóźnieniem regulować ciężące na niej zobowiązania wobec banku z tytułu umowy limitu kredytowego. Do stycznia 2012 r. pozwana korzystała ze zgromadzonych oszczędności i w miarę możliwości regulowała zadłużenia z tytułu umowy kredytowej z Bankiem. W związku z niemożnością regulowania bieżących rat i spłaty znaczącego zadłużenia wobec Banku, pozwana kilkakrotnie podejmowała próbę negocjowania z powodem restrukturyzacji zadłużenia, jednak propozycje spłaty przedstawione przez Bank nie były możliwe do zrealizowania przez pozwaną. Jednocześnie umowa z dnia 31 lipca 2003 roku z uwagi na wymaganą spłatę minimalnej przez okres co najmniej 2 miesięcy została wypowiedziana.

Dowód: uzasadnienie sprzeciwu od nakazu zapłaty – k. 45; pismo pozwanej do powoda z dnia 07 kwietnia 2014 r. – k. 62-63; pismo pozwanej do powoda z dnia 14 maja 2014 r. – k. 65-66; pismo pozwanej do powoda z dnia 07 czerwca 2014 r. – k. 70-72; pismo pozwanej do powoda z dnia 09 lipca 2014 r. – k. 77-78; pismo procesowe pozwanej z dnia

18 kwietnia 2016 r. – k. 109-121; pismo pozwanej do powoda z dnia 14 września 2015 r. – k. 123-131; pismo powoda z dnia 28 kwietnia 2014 r. – k. 64; pismo powoda z dnia 28 maja 2014 r. – k. 67; pismo powoda z dnia 4 lipca 2014 r. – k. 73-74; pismo powoda z dnia 31 lipca 2014 r. – k.79; wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 30 listopada 2014 r. – k. 11; wezwanie do zapłaty – k. 12; zestawienie operacji na koncie pozwanej – k. 136-167

Pozwana obecnie pobiera świadczenie emerytalne w kwocie 2.633,69 zł, mąż M. K. po potrąceniach komorniczych otrzymuje około 3.000 zł. Pozwana zamieszkuje i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe wraz z mężem, który otrzymuje świadczenie emerytalne. Na pozwanej ciąży w stosunku do powoda oraz innych banków zobowiązania z tytułu umów kredytowych w łącznej kwocie ok. 2.583,00 zł miesięcznie.

Dowód: okoliczności bezsporne

Sąd zważył, co następuje :

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony oraz tych okoliczności, które nie były przedmiotem sporu między stronami. W realiach przedmiotowej sprawy za bezsporne uznać należy zawarcie przez pozwaną w dniu 31 lipca 2003 roku umowy nr (...) o wydanie karty kredytowej VISA C., jak również okoliczność istnienia po stronie pozwanej zadłużenia z tytułu niespłaconego kredytu. Bezspornym było również, że umowa o przyznanie limitu kredytowego z uwagi na brak wymaganej spłaty minimalnej została wypowiedziana, ostatecznie wystawiono w dniu 30 listopada 2014 roku wyciąg z ksiąg bankowych i skierowano sprawę na drogę sądową.

Niewątpliwie roszczenie powoda znajduje uzasadnienie w przepisach prawa w tym art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, zgodnie z którym przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie do postanowień art. 75 ust. 1 pr. bank. w razie stwierdzenia przez bank kredytujący, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane, albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu. Ustawodawca przyznał bankowi prawo do wypowiedzenia umowy kredytowej, a więc nie nakłada na niego obowiązku wypowiedzenia umowy kredytu w każdym przypadku spełnienia się wyżej wymienionych przesłanek.

Osią sporu pomiędzy stronami stała się kwestia obciążeń pozwanej kwotą 236,52 zł tytułem opłat za monity, 136,52 zł tytułem kosztów, opłat i prowizji oraz ewentualnego rozłożenia zasądzonej na rzecz powoda należności na raty, czego domagała się pozwana, a czemu stanowczo oponował powód.

Zdaniem Sądu powód udowodnił żądanie co do kwoty 2.217,14 zł, na którą składa się należność główna w kwocie 1.460,47 zł oraz dalsze odsetki za okres od dnia 31 lipca 2003 roku do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg banku w kwocie 756,67 zł. Odnośnie powyższych kwot powód przedstawił wszystkie operacje na rachunku pozwanej tj. wpłaty dokonane przez M. K. i sposób ich księgowania. Z zestawienia czynności na koncie pozwanej wynika, iż roszczenie powoda jest w pełni zasadne, także w zakresie kwoty 236,52 zł. Strona powodowa przedstawiła dokumenty potwierdzające wysokości dochodzonej kwoty, warunki umowy, z którą należność była związana. W konsekwencji Sąd zasądził od M. K. na rzecz powoda kwotę 2.217,14 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 1460,47 zł od dnia 01 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

W myśl ogólnych zasad postępowania cywilnego strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Ponadto z treści art. 232 k.p.c. wynika, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Na powodzie spoczywa więc ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie pozwu. Reguły rozkładu ciężaru

dowodu, stosowane przez Sąd w fazie wyrokowania, mają fundamentalne znaczenie dla dokonania prawidłowej oceny wykonania przez każdą ze stron obowiązku dowodzenia w zakresie przesłanek uzasadniających roszczenie lub zwalniających stronę pozwaną od konieczności jego spełnienia. Obowiązkiem Sądu jest ustalenie, czy strona inicjująca proces wykazała okoliczności faktyczne, których zaistnienie determinuje możliwość jego skutecznego wpisania (subsumcji) w odpowiednią podstawę prawną. Jeśli ustalenia takiego dokonać nie można, to fakt ten samoistnie niweczy zasadność powództwa i to niezależnie od tego, czy pozwany z kolei udowodnił podstawy faktyczne przyjętej linii obrony czy też nie (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4 października 2012, I ACa 510/12, opubl. baza prawna LEX Nr 1237866). Jeżeli zaś materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Należy to rozumieć w ten sposób, że strona która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 roku, I ACa 1320/11, opubl. baza prawna LEX Nr 1108777). Jak wynika z treści art. 217 § 1 k.p.c. strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. § 2 cytowanego przepisu stanowi, że Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Wykrycie prawdy przez sąd ogranicza się w zasadzie do: przeprowadzenia dowodów zgłoszonych przez strony, bowiem na nich spoczywa ciężar dowodu (art. 6 k.c.), zasada prawdy materialnej nie może bowiem przekreślać kontradiktoryjności procesu, gdyż - ciężar wskazania niezbędnych dowodów spoczywa przede wszystkim na stronach procesowych. Działanie sądu z urzędu i przeprowadzenie dowodu niewskazanego przez stronę jest po uchyleniu art. 3 § 2 k.p.c. dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach procesowych oraz musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia (zob. wyrok Sadu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 kwietnia 2013 roku, III AUa 1468/12, opubl. baza prawna LEX Nr 1311941).

W ocenie Sądu, powód nie udowodnił w żadnej mierze kwoty żądanej ponad kwotę 2.217,14 zł, tj. kwoty 136,52 zł. Nie przedłożono na okoliczność tej kwoty żadnego dokumentu źródłowego, nie wiadomo też, z czego ma wynikać żądana kwota. W tym zakresie powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na jego nieudowodnienie. Wobec podniesionych zarzutów, na stronie powodowej spoczywał ciężar wykazania zarówno zasadności, jak i wysokości dochodzonego roszczenia (art. 6 k.c.) oraz obowiązek przedkładania stosownych dowodów na powyższe okoliczności (art. 232 k.p.c.). Obowiązkom tym strona powodowa, zdaniem Sądu, nie sprostała. Nie przedłożyła bowiem żadnych dokumentów, w szczególności Tabeli opłat i prowizji dla karty VISA C. (...) Bank, która wskazywałaby na sposób naliczenia dochodzonych ponad kwotę 2.217,14 zł należności, w szczególności zaś obrazowałyby sposób wyliczenia kosztów, opłat i prowizji żądanych przez bank. Na marginesie wskazać należy, iż dokument przedstawiony przez stronę powodową, w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych banku pomimo, iż został wymieniony przez ustawodawcę w katalogu dokumentów korzystających z mocy prawnej dokumentów urzędowych wskazanych w art. 95 ust. 1 ustawy Prawa Bankowe nie posiada takiej mocy w zakresie jakim dotyczy konsumentów. Przepis ten bowiem został uznany za niezgodny z Konstytucją w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta (wyrok TK z dnia 15 marca 2011 r. P 7/09, OTK-A 2011/2/12). Tym samym nie znajdują w stosunku do niego zastosowania przepisy 244 i 252 k.p.c, dokumenty te zatem stanowią jedynie dokumenty prywatne. Skoro więc pozwana zakwestionowała zgodność z prawdą wskazanego tam oświadczenia banku ciężar wykazania prawdziwości twierdzeń zawartych w tym dokumencie obciążał powoda. W oparciu o powyższe, należało orzec, jak w punkcie 2 wyroku.

Pozwana wniosła o rozłożenie zasądzonej kwoty na raty, Sąd uznał za niezasadne rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty. Przepis art. 320 kpc, stanowi, że w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. Na podstawie tego przepisu sąd może dostosować treść sentencji

orzeczenia do sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika. Szczególnie uzasadnione przypadki to okoliczności leżące po stronie pozwanego dłużnika, a przede wszystkim jego sytuacja majątkowa, finansowa, rodzinna, które powodują niedostatek rodziny i czynią nierealnym spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądzanego świadczenia, przy czym Sąd musi dbać jednocześnie o uzasadniony ekonomiczny interes wierzyciela, któremu przysługuje prawo do zapłaty długu. Rozłożenie na raty może więc być uzasadnione np. przebywaniem dłużnika w zakładzie karnym, jego poważną chorobą mającą wpływ na możliwość spełnienia świadczenia, nieurodzajem, klęską żywiołową. Przepis powyższy może być stosowany przez sąd zarówno na wniosek strony zainteresowanej jak i z urzędu. Jeżeli sąd nie uwzględni wniosku strony o rozłożenie zasądzanego świadczenia na raty, dłużnik może zawsze zaproponować wierzycielowi zawarcie stosownej ugody odnośnie zasądzanego świadczenia nawet w toku postępowania egzekucyjnego. W przepisie art. 320 k.p.c. zawarta została szczególna zasada wyrokowania, dająca sądowi możliwość zasądzenia zgłoszonego przez powoda roszczenia z uwzględnieniem interesu pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku. To upoważnienie sądu do konstytutywnej ingerencji w treść istniejącego stosunku prawnego przez przekształcenie objętego nim świadczenia jednorazowego na świadczenie o charakterze ratalnym przemawia nie tylko za procesową, ale i materialnoprawną naturą przepisu art. 320 k.p.c. Sąd podejmuje z urzędu lub na wniosek pozwanego decyzję o rozłożeniu zasądzanego świadczenia na raty, po stwierdzeniu, że przemawiają za tym, ujawnione w sprawie, szczególnie uzasadnione wypadki, leżące po stronie pozwanego. Pozwana otrzymuje emeryturę w wysokości 2.633,69 zł miesięcznie, mąż pozwanej, po potrąceniu zajęć komorniczych dysponuje kwotą 3.007,95zł. Pozwana i jej mąż dobrowolnie spłacają swoje długi. Kwota jaka pozostaje pozwanej na zaspokojenie potrzeb życiowych to ok. 900 zł. Zdaniem Sądu, w sytuacji pozwanej brak jest podstaw do zastosowania art.320 k.p.c.. Na taką ocenę wpływ miała nie tylko sytuacja materialna dłużnika, ale i interes ekonomiczny wierzyciela. W ustalonych okolicznościach sprawy nie sposób przyjąć, iż wyrok zasądzający całe świadczenie nie miałby szans na realizację w postępowaniu egzekucyjnym, skoro pozwana nie tylko dysponuje dochodem w postaci emerytur, ale też wierzytelnościami z tytułu zaległych wynagrodzeń za pracę. Ponadto na chwilę obecną spłaca wraz z mężem inne zobowiązania z tytułu innych kredytów. Sytuacja materialna pozwanej w świetle sytuacji finansowej całego społeczeństwa nie uzasadnia zastosowania art. 320 k.p.c.

Odnośnie kosztów postępowania, Sąd rozstrzygnął o nich na podstawie art. 98k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do dochodzenia praw i celowej obrony, o czym orzekł w pkt. 3 wyroku.